

اشراق

معظم صفدر

اشراق ماہنامہ ”اشراق“ ۲۰۰۰ء

قرآنیات

صفحہ	مصنف	عنوان	شمارہ
۷	جاوید احمد غامدی	البقرة (۲: ۶۷-۷۳)	جنوری
۷	=	البقرة (۲: ۷۳-۸۲)	فروری
۹	=	البقرة (۲: ۸۳-۸۶)	مارچ
۷	=	البقرة (۲: ۸۷-۹۰)	اپریل
۹	=	البقرة (۲: ۹۱-۹۶)	مئی
۱۳	=	البقرة (۲: ۹۷-۱۰۰)	جون
۱۱	=	البقرة (۲: ۱۰۱-۱۰۳)	جولائی
۱۳	=	البقرة (۲: ۱۰۴-۱۰۷)	اگست
۱۳	=	البقرة (۲: ۱۰۸-۱۱۳)	ستمبر
۷	=	البقرة (۲: ۱۱۴-۱۲۱)	اکتوبر
۹	=	البقرة (۲: ۱۲۲-۱۲۵)	نومبر
۱۱	=	البقرة (۲: ۱۲۶-۱۳۲)	دسمبر

ماہنامہ اشراق ۶۰ ————— دسمبر ۲۰۰۰ء

معارف نبوی

شمارہ	عنوان	مصنف	صفحہ
جنوری	صحابہ کے لیے بشارت، جنت کی کنجی، آخرت کی فکر	طالب محسن	۱۱
فروری	غلبہ اسلام، جنت کی چابی	=	۱۳
مارچ	نیکی کا اجر، نیکی اور گناہ	=	۱۳
اپریل	دین اور کردار	=	۱۱
مئی	نجات کی خوش خبری، بہترین ایمان	=	۱۳
جون	بڑے گناہ، کبیرہ گناہ	=	۱۷
جولائی	مہلک جرائم، ایمان اور گناہ	=	۱۷
اگست	ایمان سے محرومی کی نوعیت، علامات نفاق، منافقت کی نشانیاں، منافق کی مثال	=	۱۷
ستمبر	یہودی سائل، مسلمانوں کا حق اور جہاد	=	۱۷
=	ایمان کا سایہ	=	
اکتوبر	دس نصیحتیں	=	۱۳
نومبر	نفاق کا زمانہ، وسوسے پر معافی	=	۱۵
=	تقدیر سے متعلق ایک حدیث کی وضاحت	محمد رفیع مفتی	۲۰
دسمبر	خیالات، غلط سوال، سوال کا جواب	طالب محسن	۱۹

مناجات

فروری	آغاز سفر پر اذکار	ساجد حمید	۱۸
مارچ	آغاز سفر پر اذکار (۲)	=	۲۱

دین و دانش

جنوری	قانون سیاست (۱)	جاوید احمد غامدی	۲۳

شمارہ	عنوان	مصنف	صفحہ
جنوری	پاک و ہند میں قرآن مجید کے فارسی تراجم	محمد سلیم خالد	۳۲
=	غیر مسلم حکومت میں مسلم اقلیت کا دعوتی کردار	سید وضی مظہر ندوی	۴۰
فروری	قانون سیاست (۲)	جاوید احمد غامدی	۲۱
=	خور و نوش میں حلت و حرمت (۱)	=	۲۴
=	غیر مسلم حکومت میں مسلم اقلیت کا دعوتی کردار (۲)	سید وضی مظہر ندوی	۲۷
مارچ	قانون سیاست (۳)	جاوید احمد غامدی	۲۳
=	خور و نوش میں حلت و حرمت (۲)	جاوید احمد غامدی	۲۵
اپریل	مولانا امین احسن اصلاحی رحمہ اللہ کی علمی خدمت	خالد مسعود	۲۱
=	قانون سیاست (۴)	جاوید احمد غامدی	۴۱
=	آداب و شعائر (۱)	=	۴۷
مئی	قانون سیاست (۵)	جاوید احمد غامدی	۱۷
=	آداب و شعائر (۲)	=	۳۶
=	تصویر (۱)	محمد رفیع مفتی	۴۲
جون	تہذیبوں کا تصادم اور اسلام	جاوید احمد غامدی	۲۵
=	تصویر (۲)	محمد رفیع مفتی	۳۳
=	حضرت ابراہیم کے والد کا نام: آزر یا تارخ	عبدالستار غوری	۴۱
جولائی	تصویر (۳)	محمد رفیع مفتی	۲۵
=	جہاد: ایک تنقید کا جواب	منظور الحسن	۴۶
اگست	آداب و شعائر (۳)	جاوید احمد غامدی	۲۷
=	تصویر (۴)	محمد رفیع مفتی	۳۰
=	اجتہاد کی ضرورت اور اہمیت	جاوید احمد غامدی / منظور الحسن	۴۳
=	قسم اور کفارہ قسم کے احکام	محمد وسیم اختر مفتی	۴۷

شمارہ	عنوان	مصنف	صفحہ
ستمبر	آداب و شعائر (۴)	جاوید احمد غامدی	۲۵
=	تصویر (۵)	محمد رفیع مفتی	۲۸
=	حضرت مسیح علیہ السلام کی تعلیمات کی حقیقت	محمد مشتاق احمد	۳۶
اکتوبر	قسم اور کفارہ قسم	جاوید احمد غامدی	۲۱
=	تصویر (۶)	محمد رفیع مفتی	۲۴
نومبر	قانون جہاد (۱)	جاوید احمد غامدی	۳۱
=	سبعۃ احرف	محمد اسلم نجمی	۳۴
=	عالم برزخ	جاوید احمد غامدی / منظور الحسن	۴۵
دسمبر	قانون جہاد (۲)	جاوید احمد غامدی	۲۷
=	روزہ	جاوید احمد غامدی / منظور الحسن	۳۰
=	مولانا حمید الدین فراہی کا علمی مقام: مشاہیر کی نظر میں	اختر حسین عزمی	۴۱

شذرات

جنوری	امید ہے اس عید پر.....	محمد بلال	۵
فروری	مسلمان دین مساوات کو ماننے کے باوجود.....	=	۵
مارچ	ہم کیسی قربانی کر رہے ہیں جس کا.....	=	۶
=	”اشراق“ کا اصلاح و دعوت ایڈیشن	طالب محسن	۵
اپریل	صالحین انھیں، آگے بڑھیں اور.....	محمد بلال	۲
مئی	خواتین کا دن منایا جاتا ہے گا مگر.....	=	۲
جون	عرس، تصوف اور اسلام	=	۲
=	قحط، بے حسی اور ظلم	=	۱۱
اگست	ختم نبوت اور ہمارا رویہ	=	۲
=	”میلاڈ کارڈ“ اور ”کرسمس کارڈ“	=	۴

صفحہ	مصنف	عنوان	شمارہ
۶	محمد بلال	میل ملاپ کی اہمیت	اگست
۸	منظور الحسن	حادثے کا پیغام	=
۲	=	ڈاکٹر اسرار احمد صاحب کی اپیل	ستمبر
۶	محمد بلال	جمہوریت اور اصلاح معاشرہ	=
۲	=	غیرت اور قتل	اکتوبر
۲	=	”قائد اعظم محمد علی جناح“ کی ضرورت	نومبر
۲	=	مہنگی کتابیں یا سستا ذوق	=
۲	=	رمضان اور جذبات کا پہچان	دسمبر
۴	=	آئیے، ماضی میں چلیں!	=
۸	محمد اسلم نجفی	امام امین احسن اصلاحی کی یاد میں	=

اصلاح و دعوت

۵۵	طالب محسن	حسن کارکردگی	اگست
۵۶	=	صبر	=
۵۸	منظور الحسن	اسلامی ریاست کی خارجہ پالیسی	=

مکاتیب

۳۵	کریم الدین / جاوید احمد غامدی	مکتوب (۱)	مارچ
۴۴	محمد موسیٰ بھٹو / جاوید احمد غامدی	مکتوب (۲)	=
۵۱	سعید انور / جاوید احمد غامدی	مکتوب (۱)	اپریل
۵۲	محمد اکرم / جاوید احمد غامدی	مکتوب (۲)	=
۵۳	ولی محمد / جاوید احمد غامدی	مکتوب (۳)	=

شمارہ	عنوان	مصنف	صفحہ
اپریل	مکتوب (۴)	ظفر اقبال احمد / جاوید احمد غامدی	۵۴
یسٹلون			

جنوری	متفرق سوالات	طالب محسن	۴۷
فروری	متفرق سوالات	=	۵۳
مارچ	سوال و جواب	=	۴۷
اپریل	سوال و جواب	=	۵۷
جولائی	ٹیلی ویژن کے مضمر اثرات، ڈش اینٹینا پر پابندی، ڈش اینٹینا کا تعلیمی مقاصد کے لیے استعمال، صحیح مسالک، کسی کو کافر قرار دینا	جاوید احمد غامدی / منظور الحسن	۶۱
اگست	متفرق سوالات	جاوید احمد غامدی / منظور الحسن	۶۱
=	متفرق سوالات	طالب محسن	۶۵
ستمبر	پہل صراط، زکوٰۃ کے مسائل، قومی ترقی میں عورت کا کردار، عقل کا استعمال	=	۲۹
دسمبر	تقدیر اور دعا	محمد رفیع مفتی	۵۳

تبصرہ کتب

جنوری	”اقوال حکمت“	محمد بلال	۶۱
=	”دعوت ایمان“	طالب محسن	۶۴
مارچ	”المیہ ستارخ“	=	۵۱
اکتوبر	”قول فیصل“	منظور الحسن	۵۴

وفیات

فروری	ایک ”سعادت مند خادم“ کی رحلت	محمد بلال	۵۹

شماره	عنوان	مصنف	صفحہ
مارچ	”نور بصیرت“ عام کرنے والے کی رحلت (۱)	=	۵۳
=	ایک علمی روایت کا خاتمہ	خورشید ندیم	۵۶
مئی	”نور بصیرت“ عام کرنے والے کی رحلت (۲)	محمد بلال	۵۷

نقطہ نظر

جولائی	”مسائل نظر میں الجھ گیا ہے خطیب“ پر ایک نظر	خورشید ندیم	۶۵
اگست	ایک حدیث کی تحقیق	ابو سلمان سراج الاسلام حنیف	۶۷

ادبیات

جنوری	حمد رب ذوالجلال	ضیاء الدین نعیم	۶۷
=	غزل	جاوید احمد غامدی	۶۸
فروری	غزل	=	۷۲
مارچ	میں حاضر ہوں! میں حاضر ہوں! (سفر نامہ-۱)	محمد بلال	۶۱
=	حمد رب ذوالمنن	ضیاء الدین نعیم	۷۰
=	مریم کے نام (نظم)	جاوید احمد غامدی	۷۱
اپریل	میں حاضر ہوں! میں حاضر ہوں! (سفر نامہ-۲)	محمد بلال	۶۴
=	غزل	جاوید احمد غامدی	۷۰
مئی	غزل	=	۷۹
جون	غزل	=	۶۷
جولائی	ندیم (نظم)	=	۶۸
اگست	غزل	=	۷۱
ستمبر	میں حاضر ہوں! میں حاضر ہوں! (سفر نامہ-۳)	محمد بلال	۶۱
=	رازداں (نظم)	جاوید احمد غامدی	۶۷

شمارہ	عنوان	مصنف	صفحہ
اکتوبر	میں حاضر ہوں! میں حاضر ہوں! (سفر نامہ-۴)	محمد بلال	۶۱
=	غزل	جاوید احمد غامدی	۶۷
نومبر	میں حاضر ہوں! میں حاضر ہوں! (سفر نامہ-۵)	محمد بلال	۶۳
=	غزل	جاوید احمد غامدی	۶۷
دسمبر	غزل	=	۵۸

اشاریہ

دسمبر	اشاریہ ماہنامہ ”اشراق“ ۲۰۰۰ء	معظم صفدر	۶۱

